

Informatie CSPE D&P

BB, KB en GL

14 en 15 maart 2023

CITO_{CTE}

Inhoud

- structuur en verschillen
- voorbereiding
- aandachtspunten
- normering en herkansing
- vragen en uitwisseling
- tips en FAQ's

Overzicht voorlichtingen

1. Facetvoorlichting 29 november

Voorlichting gebruik van Facet bij CSPE's
FAQ's

2. Voorlichting CSPE's en PTA's 17 januari

Introductiecursus CSPE
Presentatie PTA

3. Informatiebijeenkomst CSPE's D&P 14 & 15 maart

Structuur en verschillen

Structuur cspe's

4 onderdelen, gekoppeld aan syllabus:

BB+KB → A = module 1, B = module 2, C = module 3, D = module 4

GL → A en B = module 1 en C en D = module 4

per onderdeel:

- instructie voor de kandidaat
- opdrachtenboekje, evt. bijlagen en digitale bestanden
- instructie voor de examinerator
- correctievoorschrift

casus

- blauw: Filmhuis De Première, klein filmtheater
- rood: Game Up 23, beurs voor bordspellen

Wat is anders t.o.v. 2019?

- per onderdeel instructie voor examinerator en correctievoorschrift
- digitaal correctievoorschrift beschikbaar
- naast minitoetsen ook aantal andere opdrachten van onderdeel A in Facet
- door aanpassingen in syllabus bij BB en KB:
 - geen 2D-tekenen (wel 3D-tekenen)
 - nieuw: productpresentatie maken (etaleren)

Vervolg wat is anders t.o.v. 2019?

- aantal opdrachten in tabelvorm (bijvoorbeeld prototype maken BB en KB)
- applicaties zonder macro's
- afnameperiode iets langer (van 3 april tot en met 21 juli)
- woordenboek Nederlands toegestaan

Vorbereiding

kandidaten
examinatoren

Vorbereiding kandidaten

- bekijken van [algemene instructiefilm over cspe's](#)
- oefenen met cspe's uit eerdere jaren:
 - www.cito.nl: opdrachten, bijlagen, applicaties (leerlingen), instructie voor de examinerator (IvE) en correctievoorschrift (cv) (docenten)
 - oefenen.facet.onl: minitoetsen en Facet-opdrachten - zoek op D&P
 - inplanbare oefentoets maken om flow in Facet te oefenen
- lezen of bekijken van instructie voor de kandidaat 5 werkdagen voorafgaand aan afname (zending C)

Vorbereiding nieuwe examinatoren

- bekijken [instructiefilm](#) voor examinatoren
- doornemen [algemene instructie voor examinator](#) en [algemeen correctievoorschrift](#) (voor elk profielvak gelijk)
- bekijken van informatie van eerdere voorlichtingen (o.a. [introductiecursus](#)) en [brochure cspe's](#)
- oud cspe maken tijdens de lessen → beeld voorbereiding en organisatie

The screenshot shows the Examenblad.nl website. At the top, there are navigation links for '2022', '2023', and '2024' with arrows, and a dropdown menu for 'vmbo GL', 'vmbo KB', and 'vmbo BB'. The main header includes the 'Examenblad.nl' logo, the 'College voor Toetsen en Examens' logo, and a search bar labeled 'zoekterm'. Below the header, there is a blue navigation bar with 'home' and 'vmbo BB' links. The main content area is titled 'dienstverlening en producten vmbo BB 2023'. It is divided into three columns: 'Nieuws' (News), 'Vakspecifieke informatie' (Subject-specific information), and 'Examendocumenten' (Exam documents). The 'Nieuws' column contains a link to 'bij dienstverlening en producten vmbo BB 2023' dated '30 januari 2023'. The 'Vakspecifieke informatie' column contains a link to 'Vakspecifieke informatie bij de Septembermededeling over dienstverlening en producten vmbo BB 2023'. The 'Examendocumenten' column contains two links: 'Instructie examinator profielvak-cspe - BB/KB/GL 2023' and 'Correctievoorschrift profielvak-cspe - BB/KB/GL 2023'. Two red arrows point to these links from the right side of the page.

Vorbereiding examinatoren

- specifieke instructie voor examiner (IvE) doornemen (zending A)
- afnameplanning maken en overleggen met collega's wie wat doet
- werkstuk zelf maken (zending A)
- inventaris controleren en materialen inkopen (zie IvE)
- flow in Facet doorlopen (via examensecretaris in te plannen)
- alle opdrachten zelf maken en controleren van ICT-bestanden (vanaf 10 werkdagen voor afname)
- met collega's IvE's, opdrachten & correctievoorschriften (cv) doornemen

Overzicht IvE's en cv's

algemeen deel IvE (www.examenblad.nl)	specifiek deel IvE per onderdeel (zending A)
twee versies geheimhouding voorbereiding afname herkansing ICT-gebruik en geleverde bestanden	overzicht opdrachten ICT-gebruik materialen en gereedschappen aanwijzingen
algemeen deel cv (www.examenblad.nl)	specifiek deel cv per onderdeel (zending C)
regels voor beoordeling algemene regels berekenen cijfer aanleveren scores	beoordelingsmodel uitwerkingen

↑

één document voor
alle beroepsgerichte examens

↑

per vak bij elke kleur,
elke leerweg en elk onderdeel

Wat te doen bij vragen of onjuistheden?

Neem contact op met het Examenloket bij vragen of vermeende onjuistheden:

- via contactformulier op www.examenloket.nl
- telefonisch op 070 757 51 77
- per mail via examenloket@duo.nl

Aandachtspunten

algemeen
per onderdeel
Facet onderdeel A
beoordeling

Aandachtspunten algemeen

- bij D&P geen html-applicaties → dus ook geen CSPE-app nodig
- volgorde van onderdelen staat niet vast, als onderdeel voor een leerling maar niet doorbroken wordt door ander onderdeel
- volgorde van opdrachten binnen een onderdeel staat niet vast tenzij aangegeven in IvE, onder andere bij:
 - BB/KB/GL terugkijken verplicht als laatste opdracht van het onderdeel
 - BB/KB mondelinge vragen onderdeel C tijdens of na prototype maken
- bij onderdeel A staan naast de minitoets ook 1 of meer opdrachten in Facet

opdrachten	afname	aandachtspunten	tijd*
praktijksituatie beoordelen	Facet	• handmatig beoordelen in Facet-corrector • minitoets automatische scoring	± 55 - 60 min.
filmzaal inrichten			
minitoets			
kostenberekening	spreadsheet programma	• digitaal beoordelen of (laten) afdrukken	± 30 - 25 min.
gerecht bereiden	kooklokaal	• standaard keukeninventaris incl. oven en bakpapier • recept op bijlage in 2 varianten • ingrediënten klaarleggen (zie IvE) • akg** = 6	± 60 min.
totale richttijd onderdeel A = 145 minuten			

* is indicatief, is leerlingafhankelijk en schoolafhankelijk

** akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel A – versie blauw

GL

opdrachten	afname	aandachtspunten	tijd*
filmzaal inrichten	Facet	• handmatig beoordelen in Facet-corrector	± 50 min.
minitoets		• minitoets automatische scoring	
kostenberekening	spreadsheet programma	• digitaal beoordelen of (laten) afdrukken	± 50 min.
evalueren en advies geven	spreadsheet programma		
totale richttijd onderdeel A = 100 minuten			

* is indicatief, is leerlingafhankelijk en schoolafhankelijk

Onderdeel A – versie rood

BB/KB

opdrachten	afname	aandachtspunten	tijd*
vragen over de beurs	Facet	- per kandidaat afdruk van bestand vr_beschikbaarheid voor eventuele aantekeningen (zending C digitale bestanden) - alles wordt automatisch gescoord	± 40 -45 min.
vrijwilligers inplannen			
minitoets			
kostenberekening	spreadsheet programma	digitaal beoordelen	± 30-35 min.
gerecht bereiden	kooklokaal	- standaard keukeninventaris incl. muffinbakvorm met 6 holtes, of 6 bakjes ø8 x 3 cm - recept op bijlage in 2 varianten - ingrediënten klaarleggen (zie IvE) - akg = 6**	± 70 min.
totale richttijd onderdeel A = 145 minuten			

* is een inschatting en is schoolafhankelijk

** akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel A – versie rood

GL

opdrachten	afname	aandachtspunten	tijd*
vragen over de beurs	Facet	- per kandidaat afdruk van bestand vr_beschikbaarheid voor eventuele aantekeningen (zending C digitale bestanden) - alles wordt automatisch gescoord	± 40-45 min.
vrijwilligers inplannen			
minitoets			
kostenberekening	spreadsheet programma	digitaal beoordelen	± 35-40 min.
totale richttijd onderdeel A = 80 minuten			

* is een inschatting en is schoolafhankelijk

Onderdeel B – versie blauw

BB/KB

opdrachten	aandachtspunten
filmagenda maken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma • werktempo
social-mediabericht maken (BB) promo-mail maken (KB)	• Word (BB) , tekstverwerkingsprogramma (KB) • u mag kandidaten helpen bij controleren van aantal gebruikte woorden (zie IvE)
presentatie maken	• presentatieprogramma
productpresentatie maken	• akg = 1 of meer bij gebruik meerdere ruimtes of scheidingswanden (dan wel meer materialen nodig) • ± 20 minuten • nodig: presentatiemeubel of tafel tegen wand/muur met ruimte om poster op te hangen, verschillende opbouwmaterialen, gereedschappen en voorwerpen, kleurenprints posters en actiekaartjes (zie IvE)
terugkijken	• verplicht meteen na opdracht productpresentatie maken
totale richttijd onderdeel B = 115 minuten	

Onderdeel B – versie blauw

GL

opdrachten	afname	aandachtspunten	Tijd*
praktijksituatie beoordelen	computerlokaal	• mediaplayer	± 40 min
vergunning aanvragen	computerlokaal	• spreadsheetprogramma	
gerecht bereiden	kooklokaal	• standaard keukeninventaris incl. oven en bakpapier • recept op bijlage in 2 varianten • ingrediënten klaarleggen (zie IvE) • akg** = 6	± 60 min
totale richttijd onderdeel B = 100 minuten			

* is een inschatting en is schoolafhankelijk

** akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel B – versie rood

BB/KB

opdrachten	aandachtspunten
visitekaartje maken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma • werktempo
presentatie maken	• presentatieprogramma
social-mediabericht maken	• Word → Let op: in BB staat Excel, maar dit moet Word zijn • u mag kandidaten helpen bij controleren van aantal gebruikte woorden (zie lvE)
pitchen	• akg = 1 • nodig: doos (min. 15 x 20 x 3 cm), afdruk van vr_speldoos, timer (zie lvE) • kandidaat maakt aantekeningen in opdrachtenboekje en mag deze tijdens pitch gebruiken • ± 15 minuten (inclusief 10 min. voorbereidingstijd kandidaat)
terugkijken	• verplicht meteen na opdracht pitchen
totale richttijd onderdeel B = 115 minuten	

Onderdeel B – versie rood

GL

opdrachten	afname	aandachtspunten	tijd*
gegevens evalueren	computerlokaal	• spreadsheetprogramma	± 60 min.
presentatie maken	computerlokaal	• Acrobat Reader, Spreadsheetprogramma en presentatieprogramma	
gerecht bereiden	kooklokaal	• standaard keukeninventaris incl. muffinbakvorm met 6 holtes, of 6 bakjes ø8 x 3 cm • recept op bijlage in 2 varianten • ingrediënten klaarleggen (zie IvE) • akg** = 6	± 70 min.
totale richttijd onderdeel B = 130 minuten			

* is een inschatting en is schoolafhankelijk

** akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

opdrachten	aandachtspunten
vragen beantwoorden	• mondeling, tijdens of na 1e opdracht, vragen zijn te vinden in correctievoorschrift • akg = 1
prototype maken	• zelf prototype maken en als voorbeeld in ruimte plaatsen • klaarzetten materialen uit stuklijst (ruw materiaal) • voor alle benodigde materialen en gereedschappen zie IvE • houtsoort (geschaafd vuren en triplex) zijn voorbeelden, mag ook andere houtsoort zijn • akg = 6 • ± 105 minuten*
3D-tekening maken	• 3D-tekenprogramma naar keuze (bijvoorbeeld Sketchup, Space Claim, Solid Works)
minitoets	• in Facet
totale richttijd onderdeel C = 160 (BB) en 170 (KB) minuten	

* is een inschatting en is schoolafhankelijk

Onderdeel C – versie blauw

GL

opdrachten	aandachtspunten
filmposter maken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma • werktempo
advies geven	• Adobe Acrobat reader, tekstverwerkings- en spreadsheetprogramma • u mag kandidaten helpen bij controleren van aantal gebruikte woorden (zie IvE)
minitoets	• in Facet
totale richttijd onderdeel C = 75 minuten	

Onderdeel C – versie rood

BB/KB

opdrachten	aandachtspunten
vragen beantwoorden	• mondeling, tijdens of na 1e opdracht, vragen zijn te vinden in cv • akg = 1
prototype maken	• zelf prototype maken en als voorbeeld in ruimte plaatsen • klaarzetten materialen uit stuklijst (ruw materiaal) • voor alle benodigde materialen en gereedschappen zie IvE • houtsoort (geschaafd vuren) is voorbeeld, mag bijvoorbeeld ook multiplex of mdf zijn • akg = 6 • ± 100 minuten*
3D-tekening maken	• 3D-tekenprogramma naar keuze (bijvoorbeeld Sketchup, Space Claim, Solid Works)
minitoets	• in Facet
totale richttijd onderdeel C = 160 minuten	

* is een inschatting en is schoolafhankelijk

Onderdeel C – versie rood

GL

opdrachten	aandachtspunten
poster maken	• ICT: tekstverwerkings- of opmaakprogramma, kandidaat kiest • werktempo
advies geven	• Word, Excel, Adobe Acrobat Reader • kandidaat maakt tabel in boekje of digitaal Let op: deze tabel is nodig bij de beoordeling. • in applicatie vr_mail_gl kan geen euroteken als symbool worden ingevoegd. Daarom staat onderaan het bestand de volgende tekst: Let op: Het euroteken (€) voeg je toe door de knoppen Ctrl + Alt + 5 gelijk in te drukken.
minitoets	• in Facet
totale richttijd onderdeel C = 75 minuten	

opdrachten	aandachtspunten
filmposter maken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma
draaiboek maken	• spreadsheetprogramma
advies geven (alleen KB)	• Adobe Acrobat Reader, tekstverwerkingsprogramma
film monteren	• videobewerkingsprogramma naar keuze (bijvoorbeeld iMovie, Adobe Premiere (Elements) Pro, MagiX Video de Luxe, Open-SHOT) • map met afbeeldingen, filmfragmenten en geluidsbestanden • koptelefoon of oortjes
minitoets	• in Facet
totale richttijd onderdeel D= 120 (BB) en (KB) minuten	

Onderdeel D – versie blauw

GL

draaiboek maken	• spreadsheetprogramma
film monteren	• videobewerkingsprogramma naar keuze (bijvoorbeeld iMovie, Adobe Premiere (Elements) Pro, MagiX Video de Luxe, Open-SHOT) • map met afbeeldingen, filmfragmenten en geluidsbestanden • koptelefoon of oortjes
terugkijken	
totale richttijd onderdeel D= 90 minuten	

Onderdeel D – versie rood

BB/KB

opdrachten	aandachtspunten
poster maken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma
advies geven (alleen KB)	• Word, Excel, Adobe Acrobat Reader
afbeeldingen opmaken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma (bijv. Word, Publisher, Adobe Photoshop) • bij gebruik van Word of Publisher afbeeldingen invoegen in 1 bestand • bij gebruik van bijvoorbeeld Photoshop mogen afbeeldingen als afzonderlijke bestanden worden opgeslagen (zie IvE)
film monteren	• videobewerkingsprogramma naar keuze (bijvoorbeeld iMovie, Adobe Premiere (Elements) Pro, MagiX Video de Luxe, Open-Shot) • map met afbeeldingen, filmfragmenten en geluidsbestanden • koptelefoon of oortjes
minitoets	• in Facet
totale richttijd onderdeel D = 130 minuten (BB) en 145 minuten (KB)	

Onderdeel D – versie rood

GL

opdrachten	aandachtspunten
afbeeldingen opmaken	• tekstverwerkings- of opmaakprogramma (bijvoorbeeld: Word, Publisher, Adobe Photoshop) • bij gebruik van Word of Publisher afbeeldingen invoegen in 1 bestand • bij gebruik van bijvoorbeeld Photoshop mogen afbeeldingen als afzonderlijke bestanden worden opgeslagen (zie IvE)
film monteren	• videobewerkingsprogramma naar keuze (bijvoorbeeld iMovie, Adobe Premiere (Elements) Pro, MagiX Video de Luxe, Open-Shot) • map met afbeeldingen, filmfragmenten en geluidsbestanden • koptelefoon of oortjes • digitaal beoordelen
terugkijken	
totale richttijd onderdeel D = 90 minuten	

Aandachtspunten Facet onderdeel A

Proces grotendeels gelijk aan afname minitoets:

- inplannen afnamegroep – vrijgeven voor afname - afnamegroep sluiten
- afname vrijgeven voor correctie (alleen bij versie blauw)
- corrector kijkt na met correctiemodule Facet (alleen bij versie blauw)
- totaalscore Facet-corrector opvragen bij afnameleider en overnemen in cv

opdrachtnr.	omschrijving beoordelingsaspect	max. score	kandidaatnummer					
			naam van de kandidaat					
	onderdeel A							
AF	Facet							
	opdracht in Facet (zie 1.2)	18						
	opmerking totaalscore overnemen uit Facet-corrector							

examen: 1900 profielvak-cspe D&P-KB versie rood - 2023			kandidaatnummer		
kandidaatnaam					
opdrachtnr.		max. score			
ONDERDEEL A					
AF	Facet				
	vragen en opdrachten in Facet (zie 1.2)				
	opmerking totaalscore overnemen uit Facet-corrector	18			

Aandachtspunten beoordeling

- beoordeel praktijkopdrachten met tenminste twee examinatoren
- bespreek de beoordeling met de mede-examinator(en)
- sommige aspecten tijdens de afname beoordelen: onderstreept
- andere aspecten achteraf beoordelen
- wijk niet zelfstanding af van het beoordelingsmodel → neem bij vermeende onjuistheden contact op met het Examenloket

Beoordelingsregels in algemeen cv

- **regel 2.4.3:** indien een andere prestatie is geleverd dan aangegeven en deze is aantoonbaar vakinhoudelijk juist of gedeeltelijk juist worden scorepunten toegekend naar analogie van het beoordelingsmodel
- **regel 2.7:** als een onvolkomen prestatie in een onderdeel van het examen doorwerkt in een daaropvolgend gedeelte, mag alleen die onvolkomen prestatie en niet de verdere uitwerking daarvan worden aangerekend

Digitaal cv

- voor alle leerwegen (D&P, BWI, MVI en PIE)
- inhoudelijk gelijk aan papieren versie
- geen 1.2 met (voorbeeld)uitwerkingen (alleen in papieren versie)
- is een bestand voor het hele cspe (papier is er per onderdeel)
- telt automatisch scores bij elkaar op
- berekent automatisch cijfer bij N-term invullen
- scores wel handmatig overnemen uit digitaal cv in Wolf
- handleiding beschikbaar (zending C)

Voorbeeld digitaal cv

- keuzemenu X/V of aantal punten (bijv. 2/1/0)

examen: 1900 profielvak-cspe D&P-KB versie blauw - 2023					
opdrachtnr.		max. score			
B4b	inhoud				
	het actiekaartje en de poster sluiten aan bij de gekozen actie		V	X	
	alle overige voorwerpen sluiten aan bij de actie op de poster		V	V	
	beide aspecten juist <i>per onjuist of ontbrekend aspect</i>	-1 2	2	1	
terugkijken					
B5a	de beoordeling van de kandidaat op vraag 1, 2 en 3 komt overeen met de beoordeling van de examinerator (zie beoordelingsaspecten bij B4)	1	1	0	

- werkblad horizontaal

examen:profielvak-cspe D&P-KB versie blauw - 2023			ONDERDEEL A								
groep		opdrachtnr.	AF	A1a	A1b	A2a	A2b	A2c	A2d	A2e	totaal onderdeel A
kandidaatnummer	↓ kandidaatnaam	max. score →	20	2	3	3	2	2	2	3	37
1535	Mees		18	2	3	2	2	1	2	2	32

Normering & herkansing

Normering cspe's 2023

- moeilijkheid uitgedrukt in N-term (tussen 0 en 2)
N-term = 0,0 $\rightarrow$ $\pm$ 60% van punten = 5,5
N-term = 1,0 $\rightarrow$ 50% van punten = 5,5
N-term = 2,0 $\rightarrow$ $\pm$ 40 % van punten = 5,5
- o.b.v. Wolfgegevens (alleen 1e kans en ingestuurd voor 18 mei),
reacties Examenlijn, LAKS en SPV-enquête
- één N-term per versie $\rightarrow$ **N-term rood** en **N-term blauw** bekend op 7 juni
- voor uitgebreide uitleg zie [infographic normering](#)

Belangrijk bij normering: extra docentvraag

- uw inzicht t.a.v. de moeilijkheid van het examen wordt meegenomen in de normering (net als bij de avo-vakken)
- per onderdeel wordt gevraagd waar volgens u de grens tussen voldoende (5,5) en onvoldoende ligt op dit examen in vergelijking met de jaren voor Corona

Bij welke totaalscore op dit onderdeel past volgens u het cijfer 5,5?

	onderdeel A	onderdeel B	onderdeel C	onderdeel D
Maximale score	25	21	15	27
Score passend bij 5,5				

Herkansing

- vindt plaats nadat hele cspe is afgelegd
- één of meer onderdelen van andere versie
- advies: leg keuze kandidaat voor te herkansen onderdelen vast in een overeenkomst
- als kandidaat alle onderdelen herkanst → N-term herkansingskleur gebruiken
- als kandidaat 1 tot 3 onderdelen herkanst → N-L-tool gebruiken
- N-L-tool is na bekendmaking N-termen beschikbaar via site Cito
- stuur alleen Wolfscore in van 1e afname

Tot slot

- Graag na afname de SPV-enquête invullen met hierbij een verwijzing naar kleur, leerweg, onderdeel en opdracht.

- Wilt u meewerken aan het cspe D&P?

Wij zoeken docenten die lesgeven aan examenklassen D&P BB, KB en GL en die volgend schooljaar willen mee werken aan het screenen van examens.

Bij interesse kunt u een mail sturen naar profielvak-dp@cito.nl.

Vragen?

CITO_{CTE}

**Bedankt voor uw aandacht
& succes met de afname!**

Tips & adviezen van docenten en FAQ's

Nog meer tips & adviezen van docenten

voorbereiding	organisatie	ICT
- Bekijk z.s.m. de september-mededelingen & het overzicht opdrachten en ICT en informeer de ICT-afdeling. Je vindt deze op examenblad.nl. - Maak vroegtijdig een rooster, claim lokalen. - Start met het kook- en het technieklokaal. - Maak het examen van vorige jaren met je leerlingen in de lessen. Dit geeft jou inzicht in wat de beste 'routing' is voor het cspe. - Bekijk de instructiefilmpjes samen met je leerlingen. - Maak zelf alle opdrachten voor zover dat kan. - Rollenspellen: oefen deze vooraf met je collega-docenten, zodat iedereen op dezelfde manier hun rol speelt. - Bestel de benodigde materialen ruim op tijd. Deze vind je in de instructie examinerator. Bij sommige vakken geven de september-mededelingen nog specifieke aanvullingen hier op.	- Bedenkt vooraf goed op hoe je het wilt organiseren. - Creëer rust voor je leerlingen én jezelf: plan niet teveel op één dag, zorg voor een goede en rustige ontvangst van leerlingen. - Maak goede afspraken met je collega's over jullie taakverdeling. - Rond een onderdeel af voordat je start met het volgende onderdeel. - Afname in klas 4: Stuur 3e klas-leerlingen op stage tijdens de afname in klas 4. - Afname in klas 4: Plan de cspe's in voor de meivakantie en richt je vervolgens op de examentraining voor de avo-vakken. - Let goed op de toegewezen kleur, ook bij Facetopdrachten moet je deze kleur gebruiken. - Maak checklists / lijst met alle opdrachten om per leerling na te gaan: is alles gemaakt en ingeleverd. - Verzamel alles wat een leerling nodig heeft in een mapje met de naam & nummer er op. - Houd het nummer van het examenloket & helpdesk bij de hand.	- Verschillende vestigingen kunnen een andere kleur toegewezen krijgen, let op dat ICT dit weet. - Zorg dat er een ICT'er beschikbaar is op je locatie. - Controleer alle hardware: koptelefoons, muizen, voldoende reserve laptops / computers etc. - Controleer of alle benodigde software beschikbaar is en werkt. Let bijvoorbeeld op verplichte updates (bijvoorbeeld SketchUp). - Bekijk met de examensecretaris goed naar de 'routing' van al het digitale in een examen. Wat moet waar klaargezet worden, is er een printer nodig, moeten opdrachten digitaal ingeleverd worden, is internet afgeschermd als dat nodig is? - Controleer of alle digitale bestanden per leerling goed staan.

Tips & adviezen docenten D&P examenfestival

Hoe komen scholen aan materialen werkstuk?

- via afdeling BWI en PIE
- via contacten praktijkdocenten
- door zelf te maken
- via samenwerking met mbo-opleiding
- Praxis, Hubo, Gamma, Karwei, Hornbach, Heutink, Pontmeyer, Jongeneel, Bouwcenter Concordia, bus industrial tools, Toolstation, Aduis, Houthandel Hudson, Probin, VOA Scherpenzeel
- plaatselijke bouwmarkt,
- groothandel bouwmaterialen
- Metaalwinkel.nl
- technische inkoophandels
- Er is initiatief van een school om kant- en klare pakketten te leveren. Communicatie hierover verloopt via het platform D&P (waarschijnlijk via nieuwsbrief en social media). Voor meer informatie zie ook: www.platformdenp.nl of info@platformdenp.nl

Switchen tussen Facet en ander programma

- Per kandidaat twee verschillende computers gebruiken.
- Werken met rouleerschema binnen een onderdeel: groep leerlingen laten beginnen met opdracht kostenberekening in lokaal 1 en andere groep leerlingen laten beginnen met opdrachten in Facet in lokaal 2.
- Onderdeel over meerdere dagen verspreiden.
- Begin altijd met de minitoets/Facet. Daarna PC opnieuw opstarten en de rest maken.

overig

- Maak een goede indeling/draaiboek voor alle leerlingen en examinatoren en betrek collega's hierin. Luister hierbij ook naar de wensen van collega's.
- Plan niet te strak qua tijd, houd ruimte vrij.
- Werk in een carrousel.
- Maak het hele examen eerst zelf met je vakgroep.
- Verdeel taken over de collega's, bestel materialen op tijd en check pc's en apps.
- Laat ICT een examenaccount maken. Hier staan de documenten per dag klaar voor de leerling, maar hier kunnen ze ook opslaan. Alle resultaten in 1x als zip-downloaden.
- Oefen opdrachten uit eerdere examens met leerlingen en laat ze hun eigen opdrachten nakijken.
- Oefen zoveel mogelijk met oude examens in een formele setting.
- Op tijd beginnen, veel samenwerken in je team en zelfs met andere profielen.
- Creëer rust en ruimte en werkt in kleine groepen.
- Deel op tijd het rooster/schema.

FAQ's extra docentvraag normering

Hoe kan ik ook de moeilijkheid van de mintoetsen in mijn oordeel van de moeilijkheid meenemen bij de extra docentvraag bij de normering?

Door na afloop van de afname een testkandidaat in te plannen.

Wat als de persoon die de scores in Wolf accordeert, niet de moeilijkheid van een of meerdere onderdelen kan bepalen?

Verzoek is om degene die scores in Wolf accordeert de informatie over moeilijkheidsgraad bij de andere betrokken docenten/examinatoren te laten ophalen.

Wat als het niet lukt om deze informatie voor een of meer onderdelen in te vullen?

Vul dan a.u.b. wel die onderdelen in waar u wel informatie over heeft en vul bij het ontbrekende onderdeel de score nul in.

FAQ's specifiek D&P

Welke 3D-tekenprogramma's kun je gebruiken?

Bijvoorbeeld SketchUp Pro, SpaceClaim, Solid Edge, SolidWorks , maar andere programma's mogen ook (mits die voldoen aan deeltaken in syllabus en de opdracht gemaakt kan worden → zie ook eerdere examens D&P).

Welke filmbewerkingsprogramma's kun je gebruiken?

Bijvoorbeeld iMovie, Adobe Première Elements Pro, MagiX Video de Luxe, Open Shot, maar andere programma's mogen ook (bijv. Capcut), mits die voldoen aan deeltaken in syllabus en opdracht gemaakt kan worden → zie eerdere cspe's.

Mag een recept aangepast worden naar 1 persoon in verband met verspilling?

Nee, dat mag niet. Dit in verband met de gelijkwaardigheid, werkbaarheid en de moeilijkheid (bepaalde ingrediënten zijn niet gemakkelijk deelbaar en dan krijg je moeilijker te hanteren eenheden voor de kandidaat).

Mogen dyslecten langer doen over de werktempo-opdracht?

Nee, dit mag niet. De tijd voor de werktempo-opdracht gaat in, nadat de gehele opdracht is gelezen.

Wat moeten leerlingen specifiek kennen en kunnen voor de minitoets?

Kennis behorende bij [syllabus D&P](#) (maar is soms vrij algemeen beschreven en niet allesomvattend), om indruk te krijgen kunt u met leerlingen minitoetsen uit eerdere jaren oefenen (via oefenen.facet.nl)

FAQ's specifiek D&P

Wij gebruiken een videobewerkingsprogramma dat niet genoemd staat in de voorbeelden.

Kunnen we dit wel gebruiken?

Als met dit programma de deeltaken die in de syllabus staan uitgevoerd kunnen worden, dan kan dit. In de syllabus staan onder 4.2.4 de volgende deeltaken: invoegen van teksten en beelden zoals aftiteling, foto's en filmfragmenten, effecten en overgangen maken zoals fade in/ fade out, versnellen en vervagen, geluidseffecten en muziek invoegen, volumes aanpassen worden.

Wat kunnen we als school het beste doen als blijkt dat het door ons gekozen videobewerkingsprogramma niet aan de eisen voldoet?

Afwegen wat dit betekent voor de leerlingen en welke mogelijkheden er nog zijn om dit te herstellen (Hoeveel scorepunten lopen leerlingen mis? → punten mogen niet toegekend worden omdat het programma niet aan de eisen uit de syllabus voldoet, Is er nog tijd om een ander programma aan te leren? Is het mogelijk de afname van dit onderdeel te verplaatsen?).

Op basis van deze afweging zal de school een keuze moeten maken.

FAQ's specifiek D&P

Mag ik de gemaakte kookproducten aan de leerlingen meegeven?

CvTE: Het is aan het bevoegd gezag van de school de uiterste inspanning te leveren om te borgen dat examenmaterialen geheim blijven. Echter, vanuit het oogpunt van duurzaamheid is het niet te verantwoorden om alle gemaakte kookproducten te vernietigen. Tussen deze uitgangspunten en eisen moet geopereerd worden. De verantwoordelijkheid ligt bij de school.

Er is geadviseerd om gemaakt examenwerk op de foto vast te leggen en 6 maanden te bewaren.

Moeten er dan ook foto's gemaakt worden van bijvoorbeeld het gerecht?

CvTE: Deze foto's zijn een advies om in bepaalde gevallen bewijsmateriaal te hebben om je beoordeling te verantwoorden (mocht daar discussie over ontstaan). Dit is dus geen verplichting en hier kan ook op een andere manier invulling aan worden gegeven. Het is aan het bevoegd gezag van de school om hier verantwoord mee om te gaan.

Zijn er kant-en-klare pakketten te bestellen voor het werkstuk?

Er is een school die dit aanbiedt. Meer informatie hierover communiceert het platform D&P waarschijnlijk via de nieuwsbrief en hun sociale mediakanalen. Voor meer info of vragen:

www.platformdenp.nl of info@platformdenp.nl.

FAQ's specifiek D&P

Wat is nodig om het digitale cv te kunnen gebruiken?

- *Windows 7 of hoger met Microsoft Office 2013 of hoger of*
- *macOS Sierra of hoger met Microsoft Office voor Mac 2016 of hoger.*

Kun je met meerdere mensen tegelijk in het digitaal cv werken? Zo nee, kun je later bestanden samenvoegen?

Het antwoord op beide vragen is dat dit waarschijnlijk niet kan. Dit is namelijk niet getest. U mag het wel zelf uitproberen.

Kun je de digitale cv invullen op de iPad?

Als de iPad over Office beschikt met Excel, dan kan dit.

Kan de handleiding eerder beschikbaar gesteld worden?

Nee, dat kan helaas niet. De handleiding staat op de DVD die bij zending C zit .

FAQ's specifiek D&P

Mag voor onderdeel C de 3D-tekening ook een fysiek 3D-voorbeeld gemaakt worden en neergelegd worden in de ruimte als voorbeeld?

Nee, dat mag niet. Niet alle scholen hebben deze mogelijkheid waardoor de situatie voor alle kandidaten niet gelijkwaardig is.

Wat voor soort opdracht is het maken van een filmagenda?

Dit is een media-uiting, een soort flyer/brochure/poster.

Stel we hebben een onderdeel niet aangeboden, bijvoorbeeld werken met een bepaald gereedschap bij onderdeel C, mag je hier dan soepeler mee omgaan qua beoordeling?

Nee, dit is niet toegestaan. Soepeler beoordelen, ongeacht de reden, is nadelig voor alle leerlingen in Nederland omdat dit invloed heeft op de normering. Hoe soepeler wordt beoordeeld, hoe lager de N-term en hoe meer scorepunten leerlingen nodig hebben voor een voldoende.

Waar kan ik terecht met vragen over ziekte tijdens het examen?

Deze vraag en andere vragen over wetgeving, kunt u het beste stellen aan het examenloket (www.examenloket.nl).

FAQ's vakoverstijgend

Hoe lang moet je het cspe examenwerk van de kandidaten bewaren?

CvTE: Schriftelijk en digitaal deel van het werk van de cspe's + foto's van gemaakte producten: Bewaar dit tot minimaal zes maanden na de uitslag.

Een aanvulling: als het om 3e-jaars kandidaten gaat, moet het werk bewaard worden tot 6 maanden na afloop van het eerste tijdvak (dat zal in het vierde leerjaar zijn); het gaat dan niet om het fysieke product (recept, werkstuk) maar om de bijbehorende documenten.

Waar staat AKG voor en ben je verplicht dit aan te houden?

AKG staat voor aantal kandidaten gelijktijdig. Het is een toetstechnisch advies over het aantal kandidaten dat bij deze praktijkopdracht gelijktijdig beoordeeld kan worden. Dit is een advies en is niet verplicht omdat de situatie per school verschilt.

Mag je een onderdeel verspreid over twee of meer dagen afnemen?

Dat mag als de afname van een onderdeel niet onderbroken wordt door de afname van opdrachten uit andere onderdelen. Het is niet toegestaan om bijvoorbeeld ICT-opdrachten of minitoetsen uit meerdere onderdelen samen te voegen en af te nemen op één moment.

Welke softwareprogramma's kunnen uitgevoerd worden binnen de Facet-omgeving?

Binnen Facet kunnen geen andere programma's draaien. Facet is een afgesloten omgeving (BCLD).

FAQ's vakoverstijgend

Kan bij leerlingen, die de examenopgaven horende bij een onderdeel van het examen op verschillende plaatsen binnen de stad of schoolgebouw maken, de tijd stopgezet worden en vervolgens weer laten lopen er als de leerlingen op de plaats van bestemming voor de volgende opgave is aangekomen?

Ja, dat kan. De richttijd per onderdeel is gebaseerd op de netto examentijd, die een kandidaat mag gebruiken voor het maken van de opdrachten van het onderdeel. Verplaatsingstijden verdergaand dan logisch vanuit de aard van de opdracht vallen hier niet onder. Daarom is de looptijd nodig voor verplaatsing van het ene gebouw naar het andere geen examentijd.

Is het mogelijk om meer vrijheid te hebben om de volgorde binnen de onderdelen los te laten zodat leerlingen kunnen kiezen met welke opdracht zij willen beginnen?

De school bepaalt zelf de volgorde waarin de onderdelen van een profielvak-cspe worden aangeboden. Binnen een onderdeel mag ook de volgorde van de opdrachten zelf worden bepaald, mits hierover niets staat in de instructie van examinerator en dit organisatorisch mogelijk is en niet nadelig is voor de leerling.

FAQ's vakoverstijgend

Krijgt de kandidaat de score van de mintoets te zien?

Nee, dit scherm wordt niet meer getoond. Alleen de afnameplanner kan zien hoeveel scorepunten de kandidaat heeft behaald. De scores van de kandidaat moeten nog wel worden overgenomen in het scoreoverzicht. De afnameplanner kan het overzicht van de scores via Facet inzien of downloaden.

Wat zijn de voorwaarden voor het gebruik van online-applicaties?

Vanaf het examenjaar 2020 is het onder voorwaarden toegestaan om online-applicaties bij de afname van de cspe's te gebruiken, zie het document '[Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties 2023](#)' en '[Voorwaarden gebruik online applicaties bij cspe's](#)'.

Mag je voor de bekendmaking van de officiële n-term herkansen?

Ja dat mag, mits het hele cspe is afgenomen.

Wat mogen leerlingen vooraf weten?

5 werkdagen voor de afname mag u de leerlingen de instructiefilm en/of instructie voor de kandidaat laten zien of lezen

FAQ's vakoverstijgend

Welke hulpmiddelen zijn toegestaan bij de cspe's?

Voor de cspe's zijn de toegestane hulpmiddelen te vinden in bijlage 1A van de regeling: [Regeling toegestane hulpmiddelen](#). Voor alle centrale examens VMBO 2023 geldt dat een eendelig verklarend papieren woordenboek Nederlands of Woordenboek Nederlands-thuistaal en/of thuistaal-Nederlands toegestaan is.

Hoe ga ik om met het begrip richttijd?

De aangegeven richttijd van een onderdeel van het cspe is de netto-examentijd die een kandidaat ter beschikking heeft voor het maken van de opdrachten in dat onderdeel. Uitgangspunt hierbij is telkens een doorsnee-situatie van de inrichting, outillage en gereedschap...

[https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/hoe-ga-ik-om-met-het-begrip richttijd](https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/hoe-ga-ik-om-met-het-begrip-richttijd)

Mag tijd die over is van het ene onderdeel ingezet worden bij het andere onderdeel?

De richttijden gelden per onderdeel van het profielvak-cspe. Daarom is het niet toegestaan dat als een kandidaat bij een onderdeel (bijvoorbeeld onderdeel A), tijd overhoudt, hij deze tijd alsnog benut bij het maken van een ander onderdeel (bijvoorbeeld onderdeel C).

FAQ's vakoverstijgend

Hoeveel tijdverlenging is er mogelijk voor een dyslectische kandidaat bij het cspe?

Bij het cspe mag een kandidaat met dyslexie gebruik maken van een maximale tijdverlenging van 15 minuten per onderdeel. <https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/dyslectische-kandidaten>

In hoeverre is voorlezen toegestaan tijdens de afname van de cspe's?

De teksten in het cspe mogen worden voorgelezen, mits dat op neutrale toon gebeurt.

Om alle leerlingen in dezelfde uitgangspositie te plaatsen mag de examinerator niet afwijken van de informatie uit de examendocumenten. Het taalgebruik daarin is afgestemd op de vakinhoud van de profielvakken en op de taalvaardigheid die van de leerlingen verwacht mag worden. Leerlingen mogen niet meer, maar ook niet minder informatie krijgen, dan de informatie uit de examendocumenten (inclusief filmfragmenten en vragen/opdrachten in Facet). Om dezelfde reden moet het voorlezen op neutrale toon gebeuren.

FAQ's vakoverstijgend

Is voorleessoftware tijdens het cspe toegestaan voor dyslecten?

In de maartaanvulling op Examenblad.nl is aangegeven dat voorlezen mag, mits op neutrale toon en niet wordt afgeweken van de tekst. Als voorleessoftware wordt gebruikt, dan geldt ook hier dat op neutrale toon moet worden voorgelezen en dat de school de borging van de geheimhouding dient te bewaken.

Hoe gaat het CvTE om met extra ondersteuningsbehoeften VSO-leerlingen die hun cspe doen op een reguliere school i.v.m. symbiose?

Kandidaten afkomstig van een vso school, die in het kader van symbiose onderwijs volgen en aansluitend ook een cspe maken in een profielvak vallen voor dit vak onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school, die over de licentie beschikt en die derhalve het onderwijs aanbiedt en dus ook de afname van het cspe verzorgt. Onder verantwoordelijkheid van deze school worden examens besteld en uitgevoerd. Als de inschatting is dat een 'kandidaat' uit een symbiosesituatie recht heeft op extra faciliteiten op grond van een beperking dan kan door deze school via 'Beperking' per kandidaat een aanvraag ingediend worden voor een aangepaste afname.

In de brochure [Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte](#) is een uitvoerige beschrijving gegeven van de kaders waarbinnen de school mag handelen. In paragraaf 6 hiervan is meer specifiek beschreven hoe te handelen bij een (fysieke) beperking bij een kandidaat die gaat voor het maken van een profielvak-cspe. Mocht de kandidaat aanpassingen nodig hebben die buiten de standaard vallen, neemt de school [contact op met het CvTE](#).

FAQ's vakoverstijgend

In hoeverre is de tijd op het CSPE-examen een richttijd en wat kan je hiervan afwijken als je een school bent met leerlingen die een extra hulpbehoefte hebben en in tijdnood komen op het examen?

Voor algemene richtlijnen over richttijden zie <https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/hoe-ga-ik-om->

Wanneer één of meerdere kandidaten op grond van een beperking, dat hoeft niet perse een fysieke beperking te zijn, niet in staat zijn het examen binnen de door de school vastgestelde richttijd af te ronden, dan kan conform de spelregels (zie [Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte](#)) een aanvraag tot examentijdverlening worden aangevraagd.

Wat niet standaard is toegestaan, is zonder meer examentijdverlenging te verlenen omdat elk van de afzonderlijke kandidaten binnen de afnamegroep al behoort tot de doelgroep beperking.

Wat is een protocol voor afname?

Veel scholen hebben een protocol voor de afname van het cspe. In dit protocol staan regels voor de afname, bijvoorbeeld dat de examinatoren tekenen voor de ontvangst van de examendocumenten van het cspe en verklaren alle zorgvuldigheid in acht te zullen nemen om te voorkomen dat de geheimhouding van de examendocumenten wordt geschonden.

Voorbeelden zijn te vinden bij de VO-raad.

FAQ's vakoverstijgend

Wat zijn de mogelijkheden om online te werken?

Vanaf het examenjaar 2020 is het onder voorwaarden toegestaan om online-applicaties bij de afname van de cspe's te gebruiken, zie het document [‘Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties 2023’](#) en [‘Voorwaarden gebruik online applicaties bij cspe's’](#).

Hoe kan ik inzage krijgen in de digitale opdrachten en vragen?

Nadat de afnamegroep is afgesloten door de afnameleider, is inzage mogelijk via de inzagefunctionaliteit waar de afnameplanner/examensecretaris toegang toe heeft. Per leerling die in de planning staat, kan via de knop ‘inzage’ de afname worden doorlopen waarbij u de vraag, het antwoord van de leerling, de antwoordsleutel en de score ziet. Meer informatie over het organiseren van de inzage vindt u op de [website van DUO](#).

Hoe vraag ik een aanpassing in het cspe aan voor een kandidaat met een ondersteuningsbehoefte?

U kunt een aangepast cspe aanvragen voor kandidaten die vanwege een ondersteuningsbehoefte het cspe niet op reguliere wijze (volledig) kunnen maken. Het formulier voor het aanvragen van afname van een aangepast cspe is te vinden op de persoonlijke pagina van de examensecretaris op [Examenblad.nl](#).